Şiir ve Söz Sanatları: Benzetme, Kişileştirme, Konuşturma

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **a) 2 b) 8**
   Her dörtlükte 4 dize vardır: 2 × 4 = 8

2. **Neşe dolar içime, ey güzel köyüm!**
   Tekrarlanan dize şiirin ahengini ve akılda kalıcılığını artırır.

3. **C**
   "gibi" ifadesiyle güneş, altın bir topa benzetilmiştir.

4. **a) benzetme b) kişileştirme c) konuşturma**
   a'da "gibi"; b'de güneşe insan özelliği (yorulmak, saklanmak); c'de kaleme konuşma özelliği verilmiştir.

5. **D – D – Y**
   Kişileştirmede insan dışındaki varlıklara insan özellikleri verilir.

6. **D**
   Bebeğin uyuyuşu "gibi" ile meleğe benzetilmiştir.

7. **Örnek: Kar taneleri kuş tüyü gibi süzülüyordu.**
   Benzetilen varlık, kar tanelerinin hafifliğini ve yavaş düşüşünü anlatmalıdır.

8. **B**
   Kapı çalmak insana özgü bir davranıştır; rüzgâra insan özelliği verilmiştir.

9. **dörtlük**
   Şiir dörtlüklerden oluşabilir.

10. **A**
    A'da karıncaya konuşma özelliği verilmiştir. C'de söz sanatı yoktur, B kişileştirme, D benzetmedir.

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **Fısıldar kulağıma: "Hadi uyan!" – Rüzgâr konuşturulmuştur.**
    Rüzgâr, şairin kulağına "Hadi uyan!" diye fısıldar. Dörtlüğün diğer dizelerinde (kapıyı çalmak, el sallamak) kişileştirme vardır.

12 **Benzetme: "Bulutlar pamuk gibi beyaz", "Gökyüzü masmavi bir deniz" Kişileştirme: "Ay dede gülümser", "Yıldızlar göz kırpar"**
Gökyüzü benzetme sözü kullanılmadan denize benzetilmiştir. Gülümsemek ve göz kırpmak insana özgüdür.

13 **A**
Çiçeklerin açması doğal bir olaydır. D'de selamlamak, B'de türkü söylemek, C'de uykusuz beklemek insana özgüdür.

14 **Örnek: a) Yaşlı kapı gıcırdayarak homurdandı. b) Yorgun yapraklar süzülüp toprağa uzandı.**
Varlıklara insana özgü davranış ve duygular verilmelidir.

15 **D**
Biçim özellikleri şiirin düzenini, ritmini ve söyleyişini güçlendirir.

16 **Örnek: Dedemin sesi gök gürültüsü kadar gürdü. Deniz sanki dev bir ayna gibiydi.**
Her cümlede iki varlık arasında bir benzerlik kurulmalıdır.

17 **Dize sonlarında "-lardan" sesleri tekrar edilmiştir.**
Dize sonlarındaki ses benzerlikleri şiire ahenk katar.

18 **C**
Ağaca konuşma yeteneği verilmiştir; konuşturma yapılan varlık aynı zamanda kişileştirilmiş olur.

19 **Çalışkanlık yönünden**
Arılar çalışkanlıklarıyla bilinir; benzetme bu ortak özellik üzerine kurulmuştur.

20 **B**
Şiirde güneşin doğuşu, kuşlar, rüzgâr ve şairin köyüne duyduğu sevinç anlatılır.

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **A**
A'da "gül" ve "lale" gerçek anlamda çiçek adlarıdır; bir benzetme yoktur.

22 **Kişileştirme. Örnek: Fenerin masal anlatması, dalgaların gülümsemesi (gemilerin huzurla yatması).**
Masal anlatmak, gülümsemek ve huzur duymak insana özgü davranışlardır.

23 **C**
C'de benzetme vardır ("yorgan gibi"). Diğerlerinde kişileştirme yapılmıştır.

24 **Hayır. Miyavlamak kedinin doğal sesidir; kediye insan gibi konuşma özelliği verilmemiştir.**
Konuşturmada varlık insan gibi konuşur: "Kedi, 'Karnım aç, bana mama ver.' dedi."

25 **B**

Toprak "anne gibi" ile anneye benzetilmiş (benzetme) ve ona şefkatle sarma davranışı verilmiştir (kişileştirme).

26 **Örnek: Bulutlar pamuk gibi dağın başında, / Yağmur türkü söyler toprağın kulağına.**

Birinci dizede "gibi" ile benzetme, ikinci dizede yağmura türkü söyleme özelliği verilerek kişileştirme yapılmıştır.

27 **D**

D'de güneş insan gibi konuşmaktadır. C benzetme içerir; A ve B'de söz sanatı yoktur.

28 **II daha etkilidir. Güneşe insan özellikleri (uykulu olmak, göz ovuşturmak, baş uzatmak) verilerek kişileştirme yapılmış, anlatım canlı ve hayal gücüne dayalı hâle gelmiştir.**

Söz sanatları anlatımı güçlendirir ve okuyucunun zihninde canlı görüntüler oluşturur.

29 **A**

I "sanki" ile benzetme; II el sallamak insana özgü (kişileştirme); III sincap konuşmaktadır (konuşturma).

30 **Örnek: Çınar ağacı dev gibi durur meydanda, (benzetme) / Kollarını açar yorgun yolculara, (kişileştirme) / "Gölgem sizin olsun." der her sabah, (konuşturma) / Kuşlar yuva kurar yeşil saçlarında.**

Değerlendirme: Dörtlük dört dizeden oluşmalı, söz sanatları doğru adlandırılmalıdır.